

Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

projectnummer 0499217.100
definitief
18 november 2025

Notitie Reikwijdte en Detailniveau

projectnummer 0499217.100
definitief
18 november 2025

Opdrachtgever

Gemeente Valkenswaard
Postbus 10100
5550 GA VALKENSWAARD

datum
18 november 2025

beschrijving
definitief

vrijgave
P.J. Verhoeven

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Waarom een OER?	4
1.3	Een OER bij de Omgevingsvisie 2.0	5
1.4	De notitie Reikwijdte en detailniveau	5
2.	Omgevingsvisie 2.0	7
2.1	Wat is een omgevingsvisie en wat is een Omgevingsvisie 2.0?	7
2.2	Hoofdlijn van de aanpak van het OER	7
2.3	De opgaven voor de omgevingsvisie	10
2.4	Aanverwante (beleids)trajecten	10
3.	Aanpak van het OER	12
3.1	Leefomgevingsfoto	12
3.2	Van beleidsthema's en bouwstenen naar onderzoeksalternatieven voor de Omgevingsvisie	12
3.3	Beeld van de onderzoeksalternatieven	13
3.4	Beoordeling impact van de keuzes	14
4.	Thema's en wijze van beoordeling	16
4.1	Beoordelingskader	16
4.2	Wijze verschaffen van inzicht in de kwaliteit van de leefomgeving in de huidige situatie en referentiesituatie	17
4.3	Wijze van effectbepaling	18
4.4	Het bepalen van de effecten van de onderzoeksalternatieven	18
4.5	Integrale toetsing van de nieuwe beleidsrichtingen en het 'eindbeeld'	19
4.6	Aanpak Passende Beoordeling	19
4.7	Monitoring en evaluatie	19

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Op 19 september 2024 heeft de gemeenteraad de eerste Omgevingsvisie van Valkenswaard vastgesteld. In deze 1.0 versie staan doelen en belangrijke keuzes voor onze leefomgeving: hoe blijft Valkenswaard nu en in 2040 een fijne plek om te wonen, werken, en ontspannen? Denk aan nieuwe woningen, wijkvoorzieningen, groen, parkeren en deelmobiliteit. Bij vaststelling van de Omgevingsvisie 1.0 heeft de gemeenteraad tevens besloten te gaan werken aan de 2.0-versie van de Omgevingsvisie. In de 2.0-versie van de Omgevingsvisie worden strategische ruimtelijke keuzes op gebiedsniveau gemaakt.

In de Omgevingsvisie 2.0 worden strategische keuzes vastgelegd die van belang zijn voor activiteiten die onder de mer-verplichting vallen, zoals stedelijke ontwikkelings- en landinrichtingsprojecten. Dit betekent dat de Omgevingsvisie 2.0 plan-mer-plichtig is. Een mer staat voor Milieu Effecten Rapportage, een plan-mer-plicht bestaat wanneer een plan of programma een kader vormt voor besluiten met aanzienlijke milieueffecten, zoals een omgevingsvisie. Het mer maakt inzichtelijk welke milieueffecten ontwikkelingen hebben en ondersteunen hiermee het besluitvormingsproces. Deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) vormt de eerste stap in plan-mer-proces. De NRD beschrijft welke milieuaspecten en alternatieven worden onderzocht voor, en tot in welk detail dat gebeurt. De NRD dient als richtlijn voor het op te stellen milieueffectrapport (in dit geval OER) en kan door belanghebbenden worden ingezien en becommentarieerd. De NRD ligt gedurende een periode van zes weken ter inzage. Gedurende deze periode kan iedereen reageren op de voorgenomen reikwijdte en het detailniveau van het OER. Het OER, ofwel Omgevingseffectrapport, is een uitgebreide vorm van een mer. Het voordeel van een OER ten opzicht van een reguliere mer is dat het OER naast milieueffecten ook sociale aspecten zoals gezondheid, leefbaarheid, ruimtelijke kwaliteit en economische effecten omvat. Ook wordt op basis van de NRD een advies gevraagd aan de vooroverlegpartners van de gemeente, zoals buurgemeenten en het waterschap.

Het proces van de omgevingsvisie van Valkenswaard naar de uiteindelijke vaststelling van de Omgevingsvisie 2.0 is nauw verbonden met de mer-procedure. Dit hoofdstuk gaat verder in op deze relatie en de rol van het OER binnen dit proces verduidelijken.

1.2 Waarom een OER-traject?

Het doel van het OER is om het milieu- en omgevingsbelang volwaardig mee te wegen in de besluitvorming over de Omgevingsvisie 2.0. Binnen het proces van het OER-traject is er ruimte om vanuit dit belang met de inhoud van de Omgevingsvisie 2.0 te spiegelen. Op basis van het OER-traject kan de Omgevingsvisie 2.0 daarmee verder aangescherpt worden. Het OER biedt handvatten voor de monitoring van de Omgevingsvisie 2.0 en de uitwerking van verschillende 'beleids- en gebiedsprogramma's', waar de opgaven bij elkaar worden gebracht. Als dit concreet gemaakt wordt: leidt dit tot de volgende redenen waarom een OER-traject doorlopen wordt:

1. De omgevingsvisie 1.0 bevatte te weinig concreetheid en geen gebiedsgerichte uitwerkingen. Een OER-traject kan helpt bij het motiveren van keuzes en het verkennen van oplossingsrichtingen. Eén van de knelpunten bij de Omgevingsvisie 1.0 was dat er onvoldoende argumentatie beschikbaar was om concrete, gebiedsgerichte keuzes te maken. Het OER 'dwingt' de gemeenteraad om verantwoording af te leggen over de (on)verenigbaarheid van bepaalde keuzes, of zorgt er in elk geval voor dat de raad een afgewogen keuze maakt. In het OER worden de gevolgen van gemaakte keuzes (of de gevolgen van het ontbreken van benodigde keuzes) in beeld gebracht. Dit leidt tot een grotere drijfveer om deze keuzes werkelijk te maken.
2. Het OER helpt bij het visualiseren en beschrijven van mogelijke oplossingsrichtingen. Bij het proces van de omgevingsvisie 1.0 zijn veel beleidsambities vastgelegd die al bestonden: het was een relatief beleidsarm document. Gelet op de ontwikkelingen in onze gemeente is het nodig om hier keuzes over te maken. Het hart van een OER is het onderzoeken van alternatieven. Als onderdeel van het OER ontwikkelen we integrale alternatieven voor de toekomst van Valkenswaard: hier gaan we het gesprek mee aan met de samenleving.
3. Het OER geeft invulling aan de wettelijke mer-plicht die geldt voor de omgevingsvisie.

Voor plannen die kaders bevatten voor mer-(beoordelings)plichtige activiteiten moet een planMER opgesteld worden. Deze verplichting volgt vanuit de Omgevingswet. Door een OER-traject te doorlopen voldoet de gemeente aan deze verplichtingen. De omgevingsvisie 1.0 voldeed niet aan deze verplichting.

1.3 Een OER bij de Omgevingsvisie 2.0

De wetgeving rondom mer is opgenomen in afdeling 16.4 van de Omgevingswet en hoofdstuk 11 en bijlage V van het Omgevingsbesluit. In de Omgevingswet zijn plannen en programma's die onder de plan-mer-plicht generiek aangewezen. Een Omgevingsvisie valt onder deze 'plannen' en is dus mer-plichtig.

Voor een mer bij deze Omgevingsvisie 2.0 vraagt de wet om de mer-procedure in 'de geest' van de Omgevingswet te doorlopen: het doel is om het milieubelang (nog méér dan voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet) vroegtijdig en volwaardig in plan- en besluitvorming te betrekken. Daarnaast is het de bedoeling om niet enkel naar milieu te kijken, het OER beschrijft naast milieueffecten ook sociale aspecten zoals gezondheid, leefbaarheid, ruimtelijke kwaliteit en economische effecten. De opzet is gericht op het zo vroeg mogelijk meewegen van het milieu- en omgevingsbelang. Daarom wordt er een breed beoordelingskader geïntroduceerd (met als scope de gehele fysieke leefomgeving).

Om de gebiedsgerichte keuzes in de omgevingsvisie 2.0 goed te kunnen maken en de strategie te onderbouwen, wordt er gebruik gemaakt van een Omgevingseffectrapport (OER) om aan de mer-plicht te voldoen. Dit rapport biedt een gedetailleerde analyse van de mogelijke effecten van voorgestelde ontwikkelingen op de omgeving. Het voordeel van een OER ten opzicht van een reguliere mer is dat het OER naast milieueffecten ook sociale aspecten zoals gezondheid, leefbaarheid, ruimtelijke kwaliteit en economische effecten omvat. Het doel van het OER is niet alleen om te voldoen aan wettelijke vereisten, maar ook om een solide basis te bieden voor besluitvorming, gebaseerd op relevante informatie en inzichten.

In het OER worden de gevolgen van keuzes voor de gehele fysieke leefomgeving onderzocht. Dit sluit beter aan bij de reikwijdte van de eerder opgestelde Omgevingsvisie, die breder is dan van de structuurvisie, waarin onder de Wet ruimtelijke ordening de integrale visie op een gebied werd gegeven. Waar een structuurvisie opgesteld werd ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening, is in de Omgevingsvisie de basis gelegd voor een evenwichtige toedeling van functies in de fysieke leefomgeving aan de hand van de kwaliteiten en ambities die de gemeente nastreeft.

De reacties en adviezen op deze NRD worden gebruikt bij het opstellen van het OER en worden vastgelegd in een nota van antwoord. Het OER en de nota van antwoord worden als bijlagen bij de ontwerp Omgevingsvisie 2.0 ter inzage gelegd. Iedereen kan hierop een reactie geven. De in het kader van de NRD benaderde en betrokken partijen worden gevraagd om een reactie en in deze fase geeft de Commissie voor de milieueffectrapportage een toetsingsadvies over het OER. Hiermee wordt de mer-procedure afgerond. De resultaten van de terinzagelegging worden door het bevoegd gezag bij de vaststelling van de Omgevingsvisie 2.0 betrokken.

1.4 De notitie Reikwijdte en detailniveau

De NRD beschrijft op hoofdlijnen wat er in het OER wordt onderzocht (reikwijdte) en op welke wijze dit onderzoek uitgevoerd wordt (detailniveau).

Reikwijdte

De reikwijdte van het OER kan gezien worden als de afbakening van het onderzoek. Welke thema's/onderwerpen worden meegenomen in het OER? Het OER sluit hierbij aan bij de omgevingsvisie. De thema's die in de omgevingsvisie opgenomen worden, krijgen ook een plaats in het OER.

Voor de Omgevingsvisie 1.0 is géén mer-procedure doorlopen, omdat bij die omgevingsvisie geen sprake was van kaderstelling. Deel 2 van de Omgevingsvisie (de Omgevingsvisie 2.0) zal daarentegen kaderstellend zijn voor toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen in Valkenswaard. De reikwijdte van de OER-procedure gaat over de kaderstellende onderdelen van de Omgevingsvisie: de Omgevingsvisie 2.0 dus.

Detailniveau

Het detailniveau zegt iets over de wijze waarop het onderzoek uitgevoerd wordt. Ook hiervoor geldt dat de OER aansluit bij het detailniveau van de Omgevingsvisie 2.0. Meer over het detailniveau van de onderzoeken (en de wijze waarop onderzoek plaatsvindt) is opgenomen in hoofdstuk 4 van deze NRD.

2. Omgevingsvisie 2.0

2.1 Wat is een omgevingsvisie en wat is een Omgevingsvisie 2.0?

Omgevingsvisie

Een omgevingsvisie is een integrale visie waarin de overheid de strategische hoofdkeuzes van beleid, gericht op de fysieke leefomgeving, voor de langere termijn opneemt. De omgevingsvisie vervangt de structuurvisie(s) en thematische visies en beleidsplannen. In veel gemeenten of provincies zijn structuurvisies gericht op één of enkele onderdelen van de ruimtelijke ordening. Een omgevingsvisie heeft echter betrekking op *alle* aspecten van de fysieke leefomgeving, aansluitend bij de reikwijdte van de Omgevingswet. De integrale benadering betekent ook dat een omgevingsvisie geen optelsom is van losse beleidsvisies van verschillende domeinen maar dat alle beleidsvelden in samenhangen worden afgewogen.

De Omgevingsvisie in de Omgevingswet

Volgens de Omgevingswet bevat een Omgevingsvisie:

- een beschrijving van de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving;
- de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied;
- de hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid.

Kortweg is de omgevingsvisie dé strategische visie waarin al het beleid van de gemeente Valkenswaard op het gebied van de fysieke leefomgeving samenkomt. De Omgevingsvisie is nadrukkelijk géén blauwdruk van de toekomstige inrichting van de gemeente, bevat géén gedetailleerde beschrijving van wat wel of niet mag en is niet juridisch bindend voor inwoners en bedrijven. De omgevingsvisie is wél bindend en verplicht voor de gemeente zelf en is opgesteld in samenspraak met de samenleving.

Omgevingsvisie 2.0

Momenteel wordt er actief gewerkt aan de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie 1.0 richting een gebiedsgerichte Omgevingsvisie 2.0. Een Omgevingsvisie 2.0 is een lange termijn plan dat gericht is op de fysieke inrichting (zowel onder- als bovengronds) van een gebied en omvat strategische keuzes en maatregelen. De term *Omgevingsvisie 2.0* is voor zo'n plan gebruikelijk. In de Omgevingsvisie 2.0 wordt een integraal beeld gegeven, de omgevingsvisie 1.0 komt bij besluitvorming over de Omgevingsvisie 2.0 te vervallen.

In de Omgevingsvisie 2.0 worden specifieke keuzes vastgelegd die kaderstellend zijn voor ruimtelijke activiteiten binnen Valkenswaard. Deze keuzes zijn van invloed op de ontwikkeling van de stad op het gebied van bijvoorbeeld wonen, werken, mobiliteit en groenvoorzieningen.

Kortom, terwijl de Omgevingsvisie 1.0 de hoofdlijnen schetst, richt de Omgevingsvisie 2.0 zich op de strategisch uitwerken van hoe en waar de gemeente de visie wil realiseren. De Omgevingsvisie 2.0 zelf zal vooral kaderstellend en richtinggevend zijn voor de programma's. Gezamenlijk met deel 1 zal het als Omgevingsvisie resulteren in verschillende beleidsprogramma's.

2.2 Hoofddijn van de aanpak van het OER

Het doel van het OER is om het milieu- en omgevingsbelang volwaardig mee te wegen in de besluitvorming over de Omgevingsvisie 2.0. Binnen het proces van het OER-traject is er ruimte om vanuit dit belang met de inhoud van de Omgevingsvisie 2.0 te spiegelen. Op basis van het OER-traject kan de Omgevingsvisie 2.0 daarmee verder aangescherpt worden. Het OER biedt handvatten voor de monitoring van de Omgevingsvisie 2.0 en de uitwerking van verschillende 'beleids- en gebiedsprogramma's', waar de opgaven bij elkaar worden gebracht.

De gemeente Valkenswaard heeft er nadrukkelijk voor gekozen om het OER gelijktijdig met de Omgevingsvisie 2.0 op te stellen. Dat betekent dat het OER-traject gebruikt wordt om de te maken keuzes in de Omgevingsvisie 2.0 te voorzien van inzichten op het gebied van milieu- en omgevingseffecten. Dat gebeurt in een zich herhalend

proces, waarin de rol van het OER-traject in de loop van de tijd verandert. Er zit geen strikt onderscheid in de fasering. Onderstaande fases verlopen grofweg in onderstaande volgorde, maar kunnen ook door elkaar heen lopen vanwege het herhalende karakter van het visievormingsproces.

1. Fase 1: In eerste instantie heeft het OER-traject een *agenderende werking*. Centraal hierin staat het bepalen van beleidsthema's waar aandacht voor nodig is bij het opstellen van de Omgevingsvisie 2.0. Als het beleid nog geen specifieke beleidsuitgangspunten bevat, biedt een analyse van de huidige situatie aanknopingspunten voor de Omgevingsvisie 2.0. Deze analyse van de huidige situatie betreft de leefomgevingsfoto.
2. Fase 2: Als de ruimtelijke keuzes en ambities voor de fysieke leefomgeving (gebiedsgerichte vertaling van de eerder geformuleerde ambities en doelstellingen uit de Omgevingsvisie 1.0) duidelijker worden (mede op basis van de analyse van de leefomgeving) gaat het OER-traject *faciliterend* werken. In deze fase faciliteert het OER-traject het maken van de fundamentele keuzes in de Omgevingsvisie 2.0. Dit geschiedt door het afwegen van thematische beleidsopties aan de hand van de verschillende onderzoeksalternatieven.
3. Fase 3: Wanneer de uitdagingen worden geëvalueerd op basis van verschillende alternatieven die de verschillende aspecten van het vraagstuk laten zien, neemt het OER-traject een *toetsende rol* aan. Dit betreffen redelijkerwijs te beschouwen alternatieven. In deze fase worden de keuzes die zijn opgenomen in de Omgevingsvisie 2.0 beoordeeld op hun haalbaarheid en milieueffecten. Dit proces leidt uiteindelijk tot de formulering van het eindbeeld.

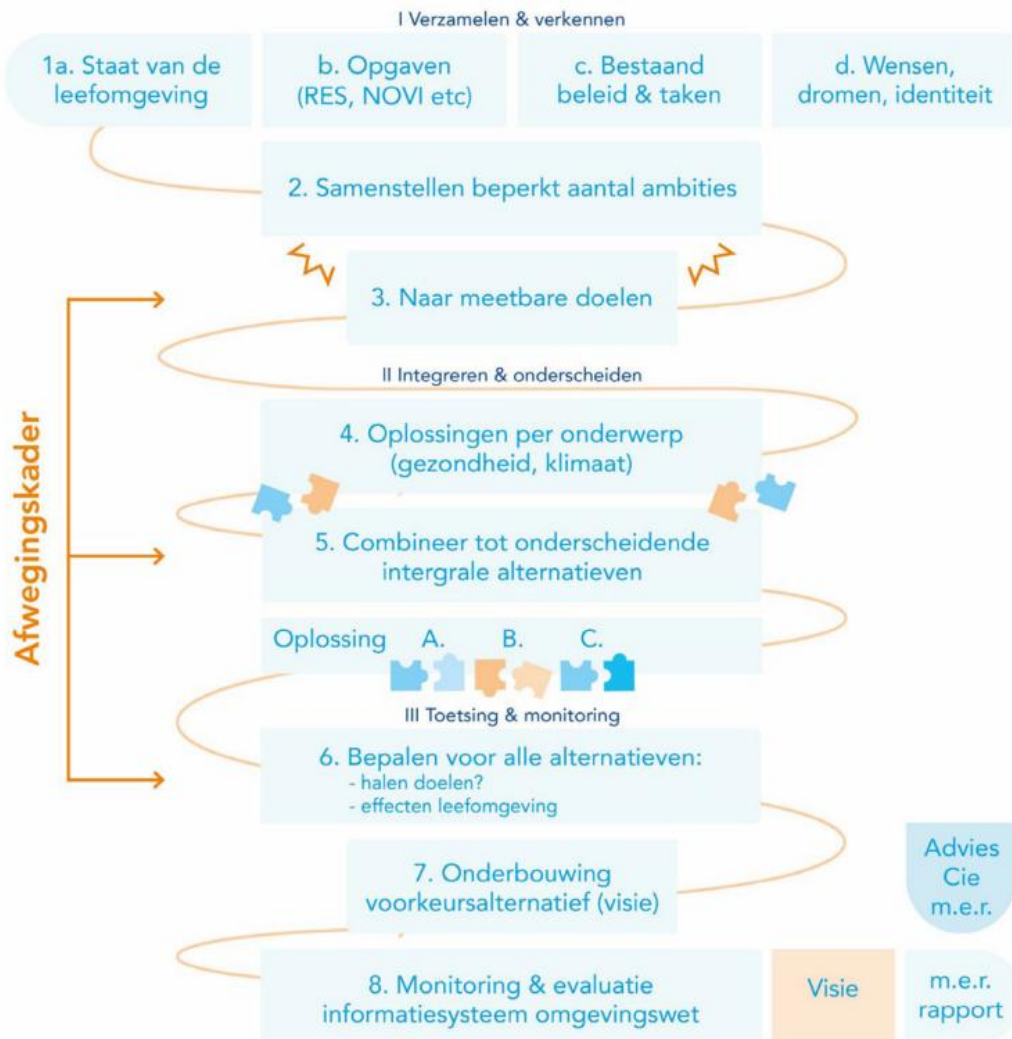
De Vereniging van Nederlandse Gemeenten heeft "logische stappen voor de omgevingsvisie én mer" opgesteld¹. De gemeente Valkenswaard volgt in grote lijnen (maar niet exact²) het stappenplan van de VNG (figuur 2.1). Dat wil zeggen dat de volgende onderdelen (in deze volgorde) aan de orde komen in het OER-traject:

- a. Het opstellen van de leefomgevingsfoto, met daarin onderdelen 1a, 1b, 1c en 1d.
- b. Het toewerken naar een gebiedsgerichte uitwerking van de ambities en opgaven voor de fysieke leefomgeving (niet in het OER, maar Omgevingsvisie 2.0).
- c. Het clusteren van oplossingen (en maatregelen) met onderwerp ("bouwstenen") naar onderscheidende, integrale alternatieven.
- d. Het bepalen van effecten en doelbereik van de integrale alternatieven.
- e. Onderbouwing van de totstandkoming van het voorkeursalternatief.
- f. Het bepalen van effecten en doelbereik van het voorkeursalternatief.
- g. Het doen van een voorstel voor monitoring en evaluatie (gekoppeld aan voorgaande stappen).

Stappen A en B zijn de agenderende onderdelen van het OER-traject, de stappen C en D kunnen gezien worden als faciliterende onderdelen voor besluitvorming en stappen E, F en G zijn de toetsende onderdelen van het OER-traject

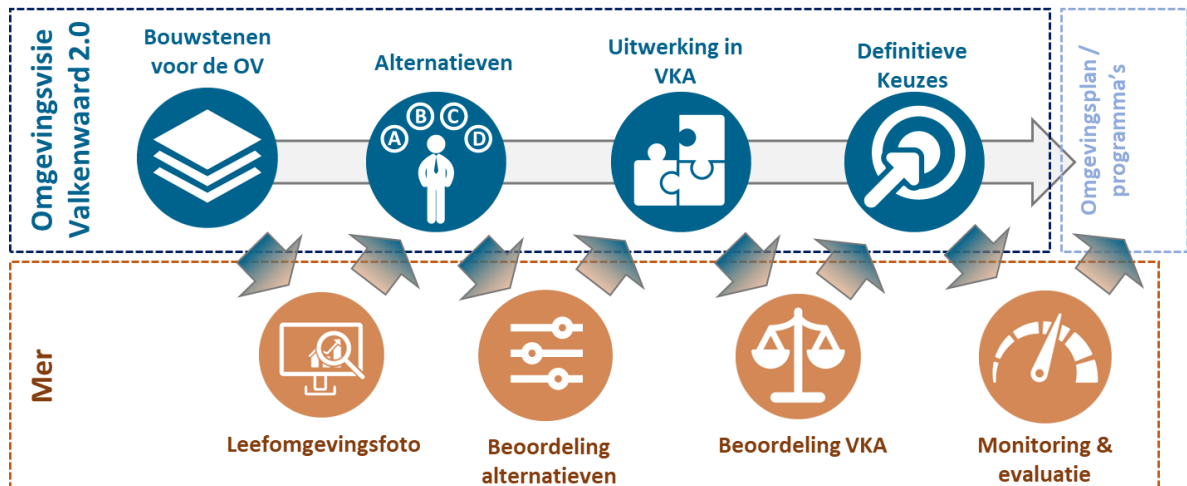
¹ En vastgelegd in het document "Praktijkproef Afwegingskader Omgevingsvisie"

² De stappen "samenstellen beperkt aantal ambities" en "naar meetbare doelen" zijn reeds opgenomen in het Omgevingsvisie 1.0 en worden in dit traject dus als min of meer stabiel gegeven beschouwd.

Figuur 2.1: Model van de VNG voor "logische stappen van een omgevingsvisie en mer"

Geconcretiseerd naar het proces van de Omgevingsvisie 2.0 Valkenswaard wordt onderstaand (vereenvoudigd) traject gevolgd. Deze aanpak is geënt op bovenstaand stappenplan.

2.3 De opgaven voor de omgevingsvisie

Als startschot van het proces van de Omgevingsvisie 2.0 geldt nadrukkelijk de Omgevingsvisie 1.0. In de Omgevingsvisie 1.0 zijn er drie hoofdambities opgesteld, met elk zijn eigen doelen, opgaves en onderliggende keuzes. De volgende hoofdambities zijn opgesteld:

Wonen in een bruisend dorp met een sociaal en groen karakter

De ambitie is dat Valkenswaard een aantrekkelijke, levendige en groene woongemeente blijft voor alle doelgroepen. Er wordt ingezet op voldoende, betaalbare en passende woningen, met aandacht voor starters, ouderen en kwetsbare inwoners. Nieuwbouw is gericht op doorstroming en innovatieve woonvormen, zoals geclusterd wonen en wonen boven winkels. Het behoud van het groene en sociale karakter van de wijken staat centraal, met ruimte voor ontmoeting, sport en maatschappelijke functies. Bouwen gebeurt natuurinclusief en klimaatadaptief, met veel aandacht voor duurzaamheid, biodiversiteit en het integreren van groen en water in de leefomgeving. Ook cultuurhistorie, erfgoed en landschapselementen zijn belangrijke uitgangspunten bij nieuwe ontwikkelingen. Naast het wonen in een groene en sociale omgeving wordt er ingezet op een bruisend dorp met een aantrekkelijk centrum dat ruimte biedt aan winkels, horeca en evenementen.

Ontspannen en recreëren in de tuin van Brainport

Valkenswaard zet in op het behouden en versterken van het groene buitengebied en de bijbehorende natuur. De ambitie is om duurzame, kleinschalige recreatie en een sterke vrijetijdseconomie te ontwikkelen, waarbij natuur, landschap, cultuurhistorie en landbouw met elkaar in balans zijn. Er wordt gestreefd naar het verbeteren van de biodiversiteit, het verbinden van groenstructuren en het stimuleren van toekomstbestendige landbouw. Recreatie wordt zoveel mogelijk ingepast op een manier die het landschap en de natuurwaarden respecteert. Het buitengebied biedt ruimte voor wandelen, fietsen, sport en ontspanning. Hiernaast is er ruimte voor enkele grote publiekstrekkingen, zoals de paardenboulevard en het eurocircuit.

Een bereikbaar en aantrekkelijk dorp om te ondernemen en werken

Valkenswaard streeft naar een goede bereikbaarheid en een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor ondernemers en werknemers. De ambitie is om duurzame mobiliteit te stimuleren, met prioriteit voor fiets, openbaar vervoer en deelmobiliteit, en om de bereikbaarheid binnen de regio Brainport te versterken. Desalniettemin zal de auto een belangrijk vervoersmiddel blijven. Bedrijventerreinen worden verduurzaamd en toekomstbestendig gemaakt, met aandacht voor groene daken, waterberging en duurzame energieopwekking. Er is focus op het lokale mkb en de hightechindustrie, waarbij grootschalige bedrijvigheid zoveel mogelijk wordt geclusterd op bestaande terreinen. Door te investeren in bereikbaarheid, duurzaamheid en een aantrekkelijke werkomgeving blijft Valkenswaard een aantrekkelijke plek om te werken en te ondernemen.

2.4 Aanverwante (beleids)trajecten

Voorafgaand aan de Omgevingsvisie 2.0 heeft de gemeente Valkenswaard verschillende stappen ondernomen om het omgevingsbeleid vorm te geven. De hoofdmoot van deze inspanning is gekoppeld aan de besluitvorming van de Visie Valkenswaard 2040. In het kader van die Visie Valkenswaard 2040 heeft de gemeente

achtereenvolgens gewerkt aan “Toekomstvisie Valkenswaard 2030” en “De Omgevingsvisie 1.0”. Parallel aan de totstandkoming van de Omgevingsvisie 2.0 loopt ook de Gebiedgerichte Aanpak Grenscorridor

Toekomstvisie Valkenswaard 2030

De Toekomstvisie Valkenswaard 2030 beschrijft het gewenste toekomstbeeld van de gemeente op het gebied van wonen, werken, vrije tijd, welzijn en bestuur. Het document schetst de ambities en keuzes die passen bij de maat en schaal van Valkenswaard en vormt daarmee de richting voor het gemeentelijk beleid richting 2030. In de visie staat centraal dat Valkenswaard een aantrekkelijke, sociale en levendige gemeenschap wilt blijven, met veel aandacht voor natuur, cultuurhistorie en een sterke lokale identiteit. De unieke ligging, het groene karakter en de verbondenheid met de regio Brainport en België zijn belangrijke uitgangspunten.

De Omgevingsvisie bouwt voort op deze Toekomstvisie. Waar de Toekomstvisie de brede strategische koers uitzet, vertaalt de Omgevingsvisie deze ambities naar concrete doelen en ruimtelijke keuzes voor de fysieke leefomgeving. De Omgevingsvisie vormt zo het instrument om de gewenste ontwikkeling uit de Toekomstvisie daadwerkelijk te realiseren, door kaders te stellen voor bijvoorbeeld woningbouw, bereikbaarheid, natuur, recreatie en economie. Beide documenten zijn met elkaar verbonden: de Toekomstvisie geeft richting, de Omgevingsvisie zorgt voor de uitvoering in de praktijk.

Omgevingsvisie Valkenswaard 1.0

Een omgevingsvisie is een strategisch, langetermijnbeleid voor de fysieke leefomgeving dat door het Rijk, provincies en gemeenten wordt opgesteld. Het document beschrijft de hoofdlijnen voor de ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van een gebied, en bevat ambities en beleidsdoelen. De visie houdt rekening met de samenhang tussen verschillende aspecten, zoals ruimte, water, milieu, natuur, landschap, verkeer en infrastructuur. De omgevingsvisie is een van de instrumenten die vallen onder de in 2024 in werking getreden Omgevingswet. De Omgevingsvisie Valkenswaard 1.0 vormt de basis voor het opstellen van de Omgevingsvisie Valkenswaard 2.0. In de Omgevingsvisie 1.0 zijn er drie hoofdambitie opgesteld die als basis dienen voor de toekomstige inrichting van de fysieke leefomgeving in de gemeente Valkenswaard. In de Omgevingsvisie 2.0 zullen de beleidsdoelen en de keuzes die hieruit vloeien verder geconcretiseerd worden. Hiernaast zal er ook meer gebied specifiek worden gekeken naar de inrichting of behoud van de fysieke leefomgeving.

Gebiedgerichte Aanpak Dommeldal

Het Dommeldal is één van de karakteristieke beekdalen binnen de gemeente Valkenswaard en vormt een belangrijk onderdeel van het buitengebied. In de Omgevingsvisie 1.0 wordt het belang van het Dommeldal benadrukt als ecologische, landschappelijke en recreatieve zone. De gebiedsgerichte aanpak richt zich op het behouden en versterken van de natuurwaarden, het verbinden van groenstructuren en het zorgvuldig inpassen van nieuwe ontwikkelingen. De gebiedsgerichte uitwerking van de aanpak Dommeldal zal onderdeel worden van de concretisering van de Omgevingsvisie 1.0, en dus worden opgenomen in de Omgevingsvisie Valkenswaard 2.0.

Programma Dommelland

Programma Dommelland is een gebiedsgericht uitvoeringsprogramma van de gemeente Valkenswaard. Het richt zich op het versterken van natuur, recreatie en vrijetijdseconomie in het buitengebied, met het Dommeldal als belangrijk kerngebied. De uitgangspunten van het programma Dommelland vormen een belangrijke bouwsteen voor de Omgevingsvisie 2.0 Valkenswaard. De gebiedsgerichte uitvoeringsprogramma's, zoals het Programma Dommelland, worden geïntegreerd in de uiteindelijke omgevingsvisie.

Omgevingsprogramma's

Het omgevingsprogramma is één van de zes kerninstrumenten van de Omgevingswet. Het is een nog relatief onbekend instrument, maar het kan een belangrijke rol spelen in de ordening van het gemeentelijke beleidshuis en in de invulling van de gemeentelijke beleidscyclus. Centraal bij het instrument programma staat de vraag hoe de gemeente invulling geeft aan de ambities, doelen en opgaves die voortvloeien uit de omgevingsvisie. Programma's kunnen zowel thematisch gericht zijn (bijvoorbeeld energietransitie of klimaatadaptatie) als gebiedsgericht (bijvoorbeeld Dommelland).

3. Aanpak van het OER

In paragraaf 2.3 is de hoofdlijn van de aanpak van het OER-traject weergegeven. De daar beschreven stappen zijn hier in meer detail weergegeven.

3.1 Leefomgevingsfoto

De eerste stap in de mer-procedure is het in beeld brengen van de huidige en toekomstige staat van de fysieke leefomgeving. We noemen dit ook wel een leefomgevingsfoto. De fysieke leefomgeving is een breed begrip, waar geen harde afbakening voor opgenomen is in de Omgevingswet. In de leefomgevingsfoto wordt de staat van de fysieke leefomgeving in beeld gebracht aan de hand van aspecten voor de fysieke leefomgeving. Die aspecten lopen het hele OER-traject door, en zijn opgenomen in paragraaf 4.1.

Trends en ontwikkelingen

De belangrijkste trends en ontwikkelingen worden bepaald aan de hand van de leefomgevingsfoto. Vervolgens wordt de potentiële impact van deze trends in beeld gebracht om de autonome verandering van de fysieke leefomgeving te beschrijven. Hierbij wordt ook de beleidsmatige context betrokken. Dit biedt een helder overzicht van de kansen en risico's die in de komende jaren in de gemeente kunnen ontstaan in de fysieke leefomgeving.

Aandachtspunten voor de omgevingsvisie

Voor de Omgevingsvisie 2.0 zijn er vraagstukken gedefinieerd. In het OER worden, op basis van de leefomgevingsfoto en de trends en ontwikkelingen, aandachtspunten geformuleerd voor deze vraagstukken. Bijvoorbeeld potentiële knelpunten, kansen, risico's en afhankelijkheden, die een rol spelen bij de keuzes die in deze vraagstukken worden gemaakt.

3.2 Van beleidsthema's en bouwstenen naar onderzoeksalternatieven voor de Omgevingsvisie

Het hart van het OER bestaat uit het afwegen en onderling vergelijken van verschillende alternatieven voor de ruimtelijke ontwikkeling van Valkenswaard. Dat wil zeggen dat de gemeente eerst oplossingen per onderwerp inventariseert, om die vervolgens te combineren tot onderscheidende, integrale alternatieven. Daartoe zijn per beleidsthema verschillende doelstellingen opgesteld, dit zijn de bouwstenen voor de onderzoeksalternatieven. De integratie van die bouwstenen, tezamen met de inzichten uit het OER-traject uit eerdere stappen, vormen de grondslag voor onderzoeksalternatieven. De bouwstenen die nu voor de Omgevingsvisie 2.0 bestaan zijn de volgende:

1. Bouwsteen Sociaal-maatschappelijk
2. Bouwsteen Ondergrond
3. Bouwsteen Duurzaamheid
4. Bouwsteen Economie en werken
5. Bouwsteen Energietransitie
6. Bouwsteen Erfgoed
7. Bouwsteen Klimaatadaptatie en water
8. Bouwsteen Mobiliteit en bereikbaarheid
9. Bouwsteen Ruimte en wonen
10. Bouwsteen Toerisme, leisure en paardenzone
11. Bouwsteen Gezondheid en leefomgeving
12. Bouwsteen Natuur, landschap en biodiversiteit

Voor het samenstellen van alternatieven zijn enkele bouwstenen geclusterd weergegeven vanwege de ruimtelijke samenhang. Zo zijn ondergrond en natuur, landschap en biodiversiteit samengevoegd.

Figuur 3.1: Uitsnede uit het procesmodel van de VNG

3.3 Beeld van de onderzoeksalternatieven

Op het moment van schrijven (december 2025) worden de alternatieven nog opgesteld. De kern van de alternatieven is al wel bekend en heeft een uiteenlopende thematische basis. Er zit geen hiërarchie in de alternatieven en geen bestuurlijke voorkeur op voorhand in de ordening. De basis van elk alternatief is:

1. Versneld verstedelijken in een innovatief landschap: Valkenswaard kiest in dit alternatief voor volwaardig meegroeien met Brainport, en zet actief in op het invullen van een deel van de verstedelijkingsopgave.
2. Beleef Valkenswaard Dit alternatief gaat uit van groei, maar meer in lijn met de huidige prognoses. De inzet is vooral op het accommoderen van toerisme en recreatie.
3. Groen wonen in een robuust landschap: Het derde alternatief gaat uit van een beperking van de groeiambitie en zet vooral in op het beschermen en verder ontwikkelen van de unieke natuurkwaliteit van de gemeente.

In lijn met de volgende matrix worden de alternatieven visueel gemaakt. Per alternatief is een eerste richting gegeven voor de inhoud van de alternatieven. Voor iedere bouwsteen wordt een alternatieve invulling gegeven, passend bij de aard van het alternatief. Deze alternatieven worden ter informatie aan de gemeenteraad gezonden.

Tabel 3.1: Matrix waarlangs de onderzoeksalternatieven in het OER-traject uitgekristalliseerd worden.

	Versneld verstedelijken in een innovatief landschap	Beleef Valkenswaard	Groen wonen in een robuust landschap
Ruimte en wonen <i>Waar legt de gemeente het accent in stedelijke opbouw? (bijvoorbeeld concentratie, uitdijen etc.) Hoe veel woningen wil de gemeente op welke plek?</i>	Wonen als vertrekpunt: zo veel mogelijk woningen toevoegen. Uitbreiden waar kan, inbreiden waar moet. Levert +/- 2800 nieuwe woningen op na 2030.	Nieuwe buurtschappen in het buitengebied. nieuwbouw in lage dichtheden Ruimte voor +/- 950 nieuwe woningen na 2030	Kleinste aantal. met name binnenstedelijk. transformatie/splitsen optoppen. autonoom. Ruimte voor +/- 350 nieuwe woningen na 2030
Natuur, landschap en biodiversiteit, ondergrond & klimaatadaptatie en water <i>Hoe gaan we om met natuur in en om de dorpen? Welke ruimte is daarvoor nodig? Gaat dit ten koste van bestaande ruimte?</i>	Vasthouden aan bestaande grenzen van de natuurgebieden. Recreatieve natuur in de kernrandzone.	Groene recreatieve routes naar het buitengebied	Op zoek naar nieuwe natuur en nieuwe verbindingen. Nieuwe 'ecologische' verbinding in Valkenswaard/Dommelen.
Gezondheid en leefomgeving <i>Hoe leidend maken we gezondheid in de leefomgeving?</i>	Hoogwaardige zorg maakt gebruik van innovatieve oplossingen.	Openbare ruimte is toegankelijk voor iedereen, vrij van obstakels. Dit zet aan tot beweging van jong tot oud.	Zelforganiserend vermogen van inwoners. Gemeente is verantwoordelijk voor groene leefomgeving met schone lucht.
Sociaal maatschappelijk <i>Hoe worden sociaal-maatschappelijke voorzieningen vormgegeven?</i>	Nieuwe voorzieningen landen geclusterd in de nieuwe wijken. Valkenswaard is voorzien van stedelijke diensten op een dorpse schaal.	Basisvoorzieningen (geclusterd) in de wijkhartes. Focus op recreatie verhoogt draagvlak voor voorzieningen, aanbod wordt gevarieerder en kwalitatiever, daarvan profiteren inwoners.	Inzetten op bereikbaarheid en samenwerking met regio rondom voorzieningenaanbod. Lokale gemeenschappen zetten zich in voor leefbaarheid en hebben daarbij beschikking tot multifunctionele ruimtes.
Energie en duurzaamheid <i>Op welke wijze wordt de energievoorziening ruimtelijk vormgegeven?</i>	Maximaal benutten zon-opdak	In lijn met RES, geen aanvullende inzet op grootschalige opwek.	Energie in slimme combinatie met natuur, waaronder wind-op-land en zon-op-land.
Economie en werken <i>Hoe gaan we om met nieuwe werkgebieden? Hoe veel oppervlak / banen voegen we waar toe?</i>	transitie naar een meer dienstverlenende economie	focus op vrije tijds economie met regionale trekkers	Inzetten op circulariteit. Herstructureren op de bedrijventerreinen: vergroenen en klimaatadaptief maken van de bestaande werklocaties.
Mobiliteit en bereikbaarheid <i>Welke ingrepen in het mobiliteitssysteem voorzien we?</i>	regionale verbinding op orde. Focus op OV.	Inzetten op vraaggestuurd vervoer.	fietser als uitgangspunt. Recreatief netwerk versterken. Inzetten op deelvervoer.
Toerisme, leisure en paardenzone <i>Welke aanvullende ruimte vraagt de toeristisch-recreatieve sector?</i>	Zone rondom de kernen: op zoek naar combineren functies.	intensieve recreatie. Doorontwikkelen Dommelland en paardenboulevard. Natuurpoort toevoegen. Balans in rust en reuring.	Extensief en buiten beschermde natuur. Recreatie spreiden.

3.4 Beoordeling impact van de keuzes

De effecten van de onderzoeksalternatieven worden, net als de leefomgevingsfoto van de huidige situatie en referentiesituatie, beoordeeld op alle thema's van de fysieke leefomgeving (zie paragraaf 5.1). Per thema en aspect wordt beschreven en beoordeeld of een alternatief en positieve of negatieve bijdrage levert aan de verwachte beoordeling van de referentiesituatie, en of dat bepaalde risico's en/of kansen groter of kleiner worden.

De onderzoeksalternatieven zijn op hoofdlijnen geformuleerd. Het is echter wel de bedoeling om effecten zo concreet mogelijk te formuleren. Waar mogelijk worden de effecten doorgerekend. Dit is in elk geval voor de

verkeerseffecten (als maatgevend effect van verstedelijking) het geval. Voor sommige van de onderdelen van het beoordelingskader moet de effectbeoordeling meer als beschrijving van “kansen op het optreden van positieve of negatieve effecten” gezien te worden.

4. Thema's en wijze van beoordeling

4.1 Beoordelingskader

In onderstaande tabel is het beoordelingskader opgenomen. Dat betekent dat voor alle onderzoeksalternatieven beoordeeld wordt wat het effect (of: de kans op een effect) is voor al deze aspecten. In het MER worden deze, waar nodig, nader geconcretiseerd en wordt voor al deze aspecten een streefwaarde benoemd.

Thema	Aspect
Valkenswaardse blik	
Samenleving	Demografie
	Sociale kracht/sociale cohesie
Erfgoed	Monumenten
	Archeologie
	Stads- en dorpsgezichten
	Ander cultureel erfgoed
Wonen in een bruisend dorp met een sociaal en groen karakter	
Wonen en voorzieningen	Woningvoorraad
	Voorzieningenniveau
	Leefbaarheid
Veiligheid	Omgevingsveiligheid
	Verkeersveiligheid
	Sociale veiligheid
Gezonde woonomgeving	Geluid
	Luchtkwaliteit
	Omgevingsveiligheid
	Gezondheid
	Geur
	Bodem en ondergrond
	Watersysteem
Ontspannen en recreëren in de tuin van Brainport	
Groene omgeving	Natura 2000-gebieden
	Natuurnetwerk Nederland
	Biodiversiteit
	Groene woonomgeving
	Recreatieaanbod
Klimaatbestendige omgeving	Hittestress
	Wateroverlast
	Overstromingsrisico
	Droogtestress
	Duurzaamheid
	Energieverbruik
Een bereikbaar en aantrekkelijk dorp om te ondernemen en werken	
Bereikbaarheid	Hoeveelheid verkeer
	Verkeersafwikkeling
	Multimodale bereikbaarheid
Economie	Werkgelegenheid
	Inkomen
	Vestigingsklimaat

4.2 Wijze verschaffen van inzicht in de kwaliteit van de leefomgeving in de huidige situatie en referentiesituatie

In de leefomgevingsfoto worden de huidige situatie en de referentiesituatie per thema en indicator beoordeeld. Hierbij gaat het om deze vragen:

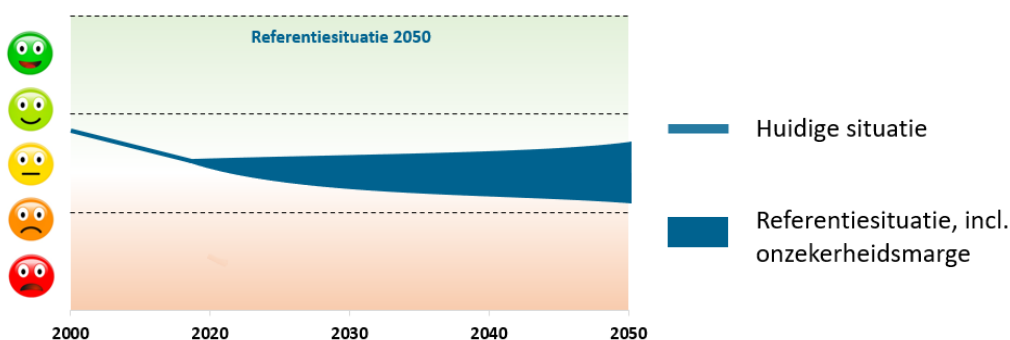
- Wat is de huidige kwaliteit?
- Welke trend is waarneembaar?
- Wat is de beleidsmatige context rondom dit thema?
- Wat zijn op basis van de drie bovenstaande antwoorden mogelijke kansen en risico's behorende bij dit thema?

Op basis van deze uitspraken wordt per thema een beoordeling op een ordinale vijfpuntsschaal gevisualiseerd. De data die hieraan ten grondslag ligt is in de regel kwantitatief, met een extrapolatie naar een kwalitatief oordeel. De werkwijze hiervoor is hieronder opgenomen.

Tabel 5.4.1: Toelichting beoordelingsscores

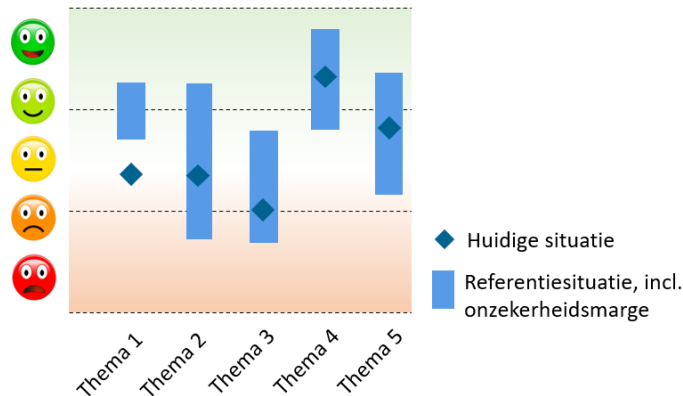
Waardering	Toelichting
	De staat is overal goed, er zijn geen knelpunten (ondergrenzen/streefwaarden/gewenste beweging worden overal behaald)
	De staat is overwegend goed, lokaal zijn er wat knelpunten (ondergrenzen/streefwaarden/gewenste beweging worden grotendeels behaald)
	De staat is redelijk, verspreid zijn er knelpunten (ondergrenzen/streefwaarden/gewenste beweging worden vaak wel, soms niet behaald)
	De staat is matig, er zijn redelijk wat knelpunten (ondergrenzen/streefwaarden/gewenste beweging worden soms behaald)
	De staat is overal slecht, er zijn overal knelpunten (ondergrenzen/streefwaarden/gewenste beweging worden nergens behaald)

De beoordeling van een thema wordt visueel weergegeven aan de hand van een trendgrafiek. Een trendgrafiek toont de ontwikkeling van het thema (positief of negatief) voor het verleden, het heden en de toekomst. In onderstaand voorbeeld is sprake van een negatieve trend: de situatie is de afgelopen 20 jaar verslechterd. Vervolgens wordt aan de hand van beschikbare data een prognose gemaakt voor de toekomstige situatie van een thema op basis van autonome ontwikkelingen. Onzekerheden vormen de aanleiding voor het gebruik van een bandbreedte. In onderstaand voorbeeld wordt de trend van de afgelopen jaren tot stilstand gebracht of vindt er een lichte verslechtering plaats.

Figuur 4.1: Voorbeeld beoordelingsfiguur Leefomgevingsfoto per thema

In de volgende stap is de informatie van de afzonderlijke thema's samengebracht in een overzicht. Hierin is per thema de huidige situatie en de toekomstige situatie (met bandbreedte) weergegeven. De huidige situatie, de hoogte van de beoordeling in 2024, wordt weergegeven door een ruitje. De bandbreedte van de referentiesituatie geeft de bandbreedte uit de thematische beoordeling in het jaar 2040 weer. Deze visualiseringen zijn samenvattende figuren van het expert oordeel (zie paragraaf 5.2).

Figuur 4.2: Voorbeeld overzichtsfiguur Leefomgevingsfoto

Aandachtspunten voor de Omgevingsvisie 2.0

Het opstellen van een leefomgevingsfoto geeft een eerste inzicht in potentiële kansen, risico's, knelpunten en afhankelijkheden die een rol spelen bij de keuzes die in de Omgevingsvisie 2.0 worden gemaakt.

4.3 Wijze van effectbepaling

De basis van het de effectbepaling is de gecombineerde methode van kwantitatieve analyses en kwalitatieve analyses. Kwantitatieve analyses zijn voor enkele onderdelen aan de orde:

- De alternatieven en het eindbeeld worden doorgerekend voor verkeer.
- Met die verkeerscijfers, in combinatie met uitgangspunten voor woning- en utiliteitsbouw, worden indicatieve stikstofberekeningen voor de onderzoeksalternatieven en het eindbeeld uitgevoerd.
- Voor een inschatting van het geluidseffect wordt met een GIS-analyse inzichtelijk gemaakt hoe veel geluidgevoelige bestemmingen gesitueerd zijn binnen een zone rondom de plekken waar de hoeveelheid verkeer sterk toeneemt.

De overige beoordelingen vinden voornamelijk op basis van kwalitatieve expert judgement plaats. Dit betekent dat deze beoordeling niet gebaseerd is op harde kwantitatieve gegevens, maar met name op de subjectieve inzichten en professionele ervaring van experts. Dit betekent dat deskundigen hun professionele inzichten toepassen om de trend te evalueren. Om de betrouwbaarheid te waarborgen, ondergaan de expertoordelen waar mogelijk een validatieproces. Dit wordt op de volgende wijze vormgegeven:

- Onafhankelijke beoordeling door inhoudelijk specialisten Antea Group, mogelijk in samenwerking met de gemeente Valkenswaard
- Validatie en aanscherping door experts van de omgevingsdienst Zuidoost Brabant en experts binnen de gemeente Valkenswaard;
- Validatie door toetsing door de Commissie mer

4.4 Het bepalen van de effecten van de onderzoeksalternatieven

Wijze van effectbeoordeling

In het OER worden de verschillende onderzoeksalternatieven beoordeeld. Dat gebeurt in twee delen. Allereerst wordt een bondige integrale beschouwing van het alternatief opgesteld. Daarin staat het alternatief als geheel centraal en wordt naar de cumulatie van effecten gekeken. In de beschouwing kan worden ingegaan op kansen en risico's. Daarnaast kan er een vooruitblik geworpen worden op de maatgevende onderscheidende effecten binnen het alternatief. Dit eerste deel van de wordt afgesloten met een uiteenzetting van de samenhang tussen de drie alternatieven.

In het tweede deel van de beoordeling van de onderzoeksalternatieven wordt per thema een effectbeoordeling opgesteld. Deze wordt gevisualiseerd met een traditionele plussen en minnen-tabel gedaan waarbij het volgende kader wordt gehanteerd. Deze individuele beoordelingscriteria zullen niet worden samengevoegd of gecombineerd tot één overkoepelende maatstaf of score. Het gemeentebestuur zal uiteindelijk bepalen welke thema's het zwaarste wegen. Het OER maakt geen onderscheid in deze weging, maar biedt alleen een overzicht met beslisinformatie, waarmee de gemeente een gewogen keuze kan maken.

++	Kans op het optreden van een sterk positief effect ten opzichte van de referentiesituatie
+	Kans op het optreden van een positief effect ten opzichte van de referentiesituatie

0/+	Kans op het optreden van een klein positief effect ten opzichte van de referentiesituatie
0	Een neutraal effect ten opzichte van de referentiesituatie
0/-	Risico op het optreden van een klein negatief effect ten opzichte van de referentiesituatie
-	Risico op het optreden van een negatief effect ten opzichte van de referentiesituatie
--	Risico op het optreden van een sterk negatief effect ten opzichte van de referentiesituatie

4.5 Integrale toetsing van de nieuwe beleidsrichtingen en het 'eindbeeld'

Toelichting

Met behulp van de beoordelingen van de verschillende onderzoeksalternatieven kunnen keuzes worden gemaakt over keuzes richting een eindbeeld. Het is van belang om ook het eindbeeld afzonderlijk te beoordelen, zodat niet alleen de onderzoeksrichtingen beoordeeld zijn, maar ook de impact van het eindbeeld en de uiteindelijke nieuwe beleidsrichtingen zelf.

Wijze van effectbeoordeling

Het eindbeeld wordt op dezelfde wijze beoordeeld als de drie onderzoeksalternatieven. Het wordt per thema en indicator beoordeeld en gevisualiseerd door middel van plussen en minnen in voorgaande paragraaf zijn toegelicht. In dit deel van het OER wordt ook een bondige integrale beschouwing van het eindbeeld opgesteld.

4.6 Aanpak Passende Beoordeling

De Omgevingsvisie 2.0 zal nieuwe beleidskeuzes bevatten, waarvan het niet op voorhand is uit te sluiten dat deze afzonderlijk of in samenhang kunnen leiden tot significante effecten op Natura 2000-gebieden. Daarom dient op grond van de Omgevingswet een zogenoemde 'Passende Beoordeling' te worden opgesteld. Het doel van deze passende beoordeling is:

- In beeld brengen van risico's op significant negatieve effecten op de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden als gevolg van nieuw beleid.
- Inzicht van mogelijke mitigerende maatregelen en/of beleidsaanpassingen die nodig zijn om deze significante effecten te voorkomen.
- Kansen op positieve effecten op Natura 2000-gebieden

Het detailniveau van de passende beoordeling sluit aan bij het detailniveau van het OER. Gezien het abstractieniveau van de beleidsuitspraken is de beoordeling op hoofdlijnen. Het gaat met name om een risico-inschatting.

De Passende Beoordeling is gericht op het voorkeursalternatief, dus hetgeen in de Omgevingsvisie 2.0 opgenomen wordt qua keuzes en richtingen.

4.7 Monitoring en evaluatie

De Omgevingsvisie is de basis voor de ontwikkeling van Valkenswaard in de komende decennia en zal met de gemeente mee veranderen. De uitwerking aan de hand van de Omgevingsvisie 2.0 zorgt ervoor dat er keuzes worden vastgelegd voor de fysieke leefomgeving die kaderstellend zijn. Met het OER wordt de basis gelegd om deze dynamiek te ondersteunen vanuit het belang van de fysieke leefomgeving. Met behulp van monitoring kan de gemeente Valkenswaard in de komende jaren bijsturen en de omgevingsvisie actualiseren en aanpassen aan de behoeften en omstandigheden van de toekomst.

Op basis van de verzamelde informatie en de leemten in kennis wordt de monitoringsopgave voor de Omgevingsvisie 2.0 bepaald. In het OER wordt een aanzet voor monitoring en evaluatie opgesteld om ook in de toekomst een goede wisselwerking te borgen tussen de besluitvorming over en de afweging van de gevolgen voor de fysieke leefomgeving.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1800 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ Oosterhout
Postbus 40
4900 AA Oosterhout

Copyright ©

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct een melding te maken bij security@antegroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontleen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

www.anteagroup.nl